

Informace, dezinformace a informační etika X

PhDr. Jiří Stodola, PhD.

Etika ctností

- Tomáš Akvinský
- Most mezi deontologickou etikou a teleologickou etikou
- 3 pilíře
 - Eudaimonismus
 - Přirozený zákon
 - Ctnosti

Cíl

- Orientace lidského života
- Cíle jako prostředky
- Konečný cíl – jeden (blaženost)

Přirozený zákon

- Orientuje nás na cíl
- Víme, že máme chtít dobré a vyhýbat se zlému
- Rozlišujeme dobro od zla

Ctnost

- Trvalá dispozice, habitus k dobrému jednání
- Zdokonalují potenci, schopnost, moc
- Díky habitu je potence zdokonalena tak, že ji můžeme snadno používat
- Ctnosti se upevňují úkony
- Ctnost zdokonalují schopnost jednání, jde o činný habitus

Kardinální ctnosti

- Přirozené mravní ctnosti (vedle vlitých ctností) rozvíjejí potence duše
- **Prozíravost** (prudentia) zdokonaluje praktický rozum
- **Spravedlnost** (iustitia) – zdokonaluje rozumovou snaživost – vůli
- **Statečnost** (fortitudo) – zdokonaluje smyslovou snaživost, konkrétně její část zvanou vznětlivost (irascibilis)
- **Uměřenost** (temperantia) – zdokonaluje smyslovou snaživost, konkrétně její část duševnost (concupiscibilis)

Prozíravost

- Praktický rozum
- Orientace k poslednímu cíli

Spravedlnost

- Vztah k druhým lidem, dáváme každému, co mu náleží

Statečnost

- Pomáhá člověku, aby neutekl před nebezpečím (součástí vznětlivosti je i pud sebezáchovy)

Uměřenost

- Brání člověku, aby se stal otrokem dychtivosti po příjemných požitcích

Střed

- Ctnosti mají charakter středu
- Míru určuje rozum
- Střed mezi dvěma extrémy
- Statečnost mezi hazardem a zbabělostí

Propojení ctností

- Dokonale ctnostný je člověk, který má rozvinuty všechny ctnosti
- Základem je prozíravost
- Nedokonalé jsou ctnosti, kterým prozíravost chybí

Srovnání ctností

- Objektivně podle dobra, které přinášejí:
- Prozíravost
- Spravedlnost
- Statečnost
- Uměřenost
- Subjektivně podle nositele na základě intenzity

Propojení tří druhů etiky

- Teleologická etika – orientace na cíl, u konsekvencialismu je cíl dán empiricky, u sv. Tomáše je transcendentní
- Deontologická etika – zákony jako právní normy, u Kanta si je člověk sám ukládá, u sv. Tomáše je nalézá jako příkazy přirozeného zákona prostřednictvím sklonů
- Etika ctností – přirozený zákon říká, jak máme jednat, opakováním dobrého jednání se upevňují ctnosti

Jednání v životě

- Stanovení cíle
- Přijetí norem
- Upevňování ctností